

Gode lokalsamfunn gjennom arealplanlegging – utnyttelse av byrom
Eksempler fra prosessen med områdeplan Melhus sentrum

Utfordringen

God plass: Melhus sentrum har godt med parkeringsplasser, som her foran Melhus torget. Nå vil kommunen gi sentrum et kraftig løft, og kanskje bilene får mindre boltréplass? Foto: KJELL A. OLSEN

Trønderiske tettsteder er sorgelige saker. Melhus vil gjøre noe med det, men vil få trøbbel med å rette opp gamle feilgrep.

Kan Melhus bli et hyggelig sted?

Kommentar

Trygve Lundemo
Kommuneleder
Trygve Lundemo
@trygvelundemo

«Melhus sentrum er et urban og miljøvennlig sted ved Gausås breidd, preget av kunst, kultur og mangfoldig folkeliv.» Nei, dette er ikke en beskrivelse av dagens Melhus. Snarere tvert imot, er det fristende å si.

Formuleringen er kommunens visjon for hvordan sentrum skal bli. Selv om slike visjoner ofte er gode, trengs Melhus sentrum et kraftig løft. Derfor må kommunen også sette seg ambisiøse mål. Hvis de

bare når dem halvveis, blir situasjonen i hvert fall mye bedre enn i dag.

Vi som har kjørt gjennom Melhus i mange år, har aldri vært fristet til å stoppe der for annet enn påfyll av drivstoff og kanskje et polse med brød. Etter at E6 ble flyttet i 2005, har vi ikke lenger kjørt gjennom, men forbi – og vi har vært godt tilfreds med å gjøre det i stor fart.

I dag er Melhus sentrum egentlig ikke noe sentrum, men en gigantisk parkeringsplass. Der det før lå røde tyskerbraker, er det nå god plass til biler, og nyere bygninger er strødd omkring, tilsvarende tilfeldig. Gamle E6 heter nå Miljøgata. Det er fristende å sette navnet i anførsel, for det mest miljøvennlige med gata er at bilene ikke kan kjøre like fort som da veien het E6. Stedet er bortimot et skrekkeeksempel på dårlig tettstedsutvikling.

Melhus er selvfølgelig ikke alene om å ha et sentrum vi bare oppsøker hvis vi har et ærend der. Trondheims er omkranset av små steder som mangler et tydelig og tiltalende sentrum. Vikhammer, Hornmelvik, Skaun, Klæbu og Ranheim er noen av dem.

Slike tettsteder har tilsvarende utviklet seg helt platt. Mens utviklingen i de store byene i mange år har vært et debatttema som har skapt høy

temperatur, har det ikke vært så mye med tettstedsutviklingen.

På de små stedene som verken er by eller bygd, ser det ut til at både innbyggerne og kommunaleledelsen har vært fornøyd så lenge de fikk et rådhus, en skole, et legekontor og steder der de kunne kjøpe melk, brød, spade, øks, gummistøvler og kunstgjodsel. Så lenge slike servicetilbud lå i nærheten av hverandre, virker det som om de som styrte tettstedene var fornøyd.

Slik var det i hele den perioden etter andre verdenskrig da det nye Norge ble bygget. Stedene som vokste fram på 50-, 60- og 70-tallet, ligger i dag som utflytende, plasskrevende påminnelser om mangel på planlegging og langsiktig tankegang. Om disse stedene ikke ligger utenfor folkeskikken, har de i hvert fall ligget utenfor byggeskikken. Arkitekter har brukt begrepet «mellemlandet» om slike steder. De faller mellom to stoler.

Nå, endelig, ser vi behovet for en bedre tettstedsutvikling i «mellemlandet». Tettsteder der folk trives, blir større og sterkere. Folk bosetter seg nærmere hverandre. De trenger ikke kjøre så mye bil, og de får kortere vei til toget og jernbanen.

Formannskapet i Melhus vedtok nylig et såkalt planprogram med overordnede

retningslinjer for hva som skal skje. Når vi ser forbi trauger, byråkratiske formuleringer og luftige visjoner, oppdager vi målsetninger som faktisk kan føre til konkrete resultater.

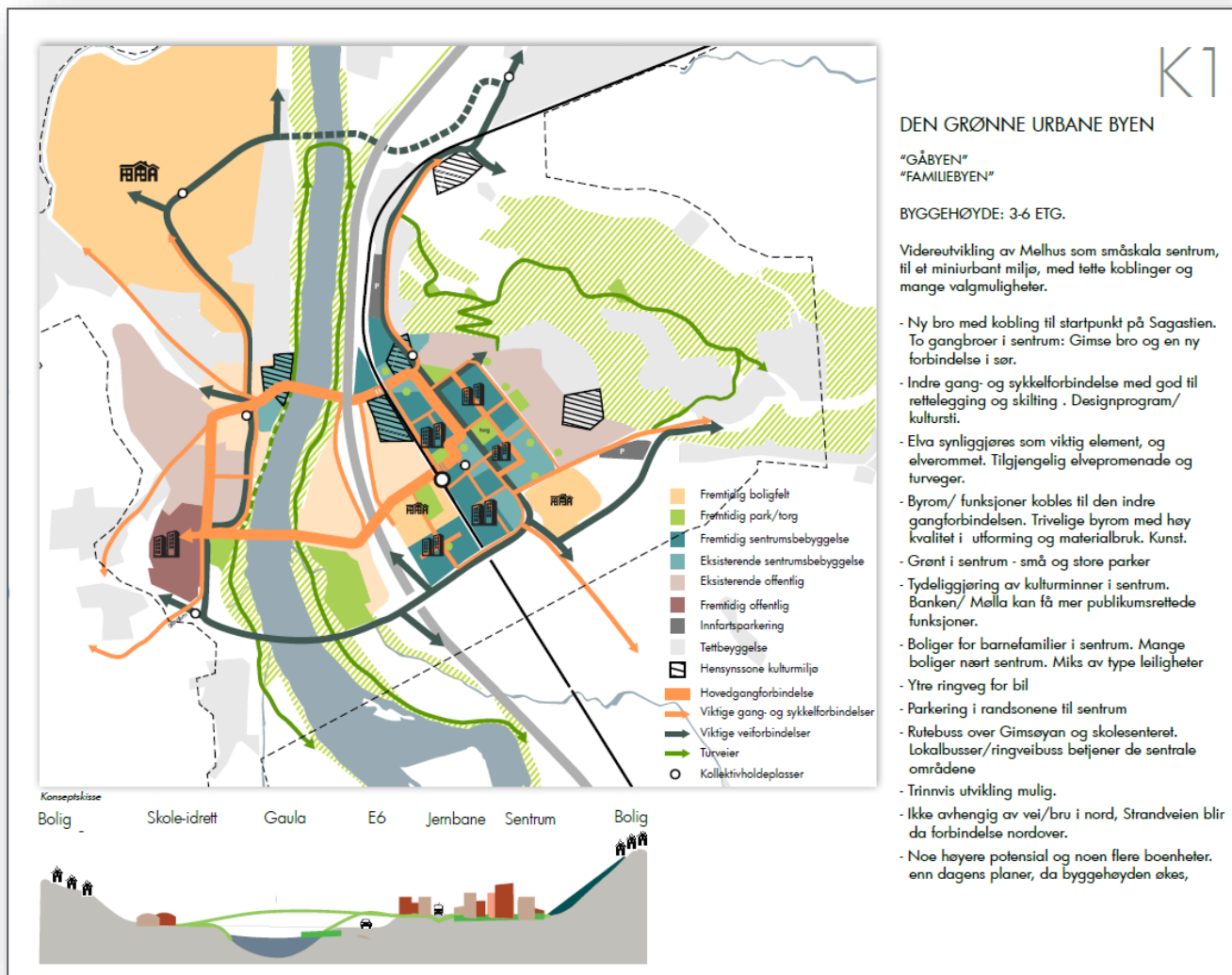
Man skal være bløyd optimist for å tro at Melhus sentrum om noen år blir preget av kunst og kultur, men bare det at man på et lite tettsted legger en slik plan og får hjelp av planleggere som har peiling på stedsutvikling, er et langt skritt i riktig retning. Det kan densuten ikke bli stort verre enn det er.

Ett avgjørende element må i hvert fall være på plass når planen er ferdig om to år: Melhus trenger et torg, en sentral møteplass som kan stramme opp de utflytende omgivelsene og definere hvor sentrum er. Torget bør kanskje legges på den overdimensjonerte parkeringsplassen foran Melhus torget, og Rema.

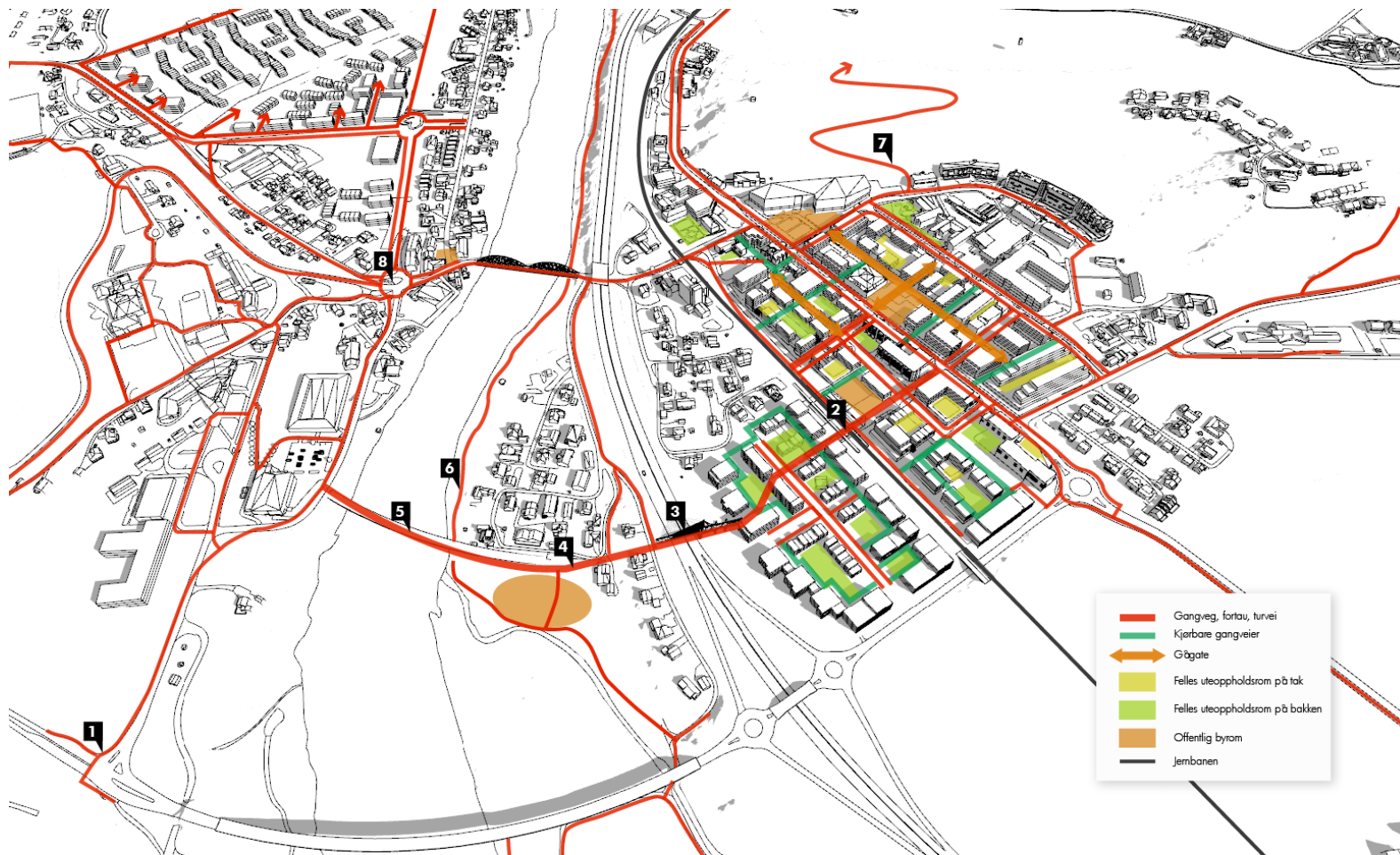
Det blir verre å finne ut hva som skal skje rundt torget, for der er det bygget i nyere tid. Fortidens synder står i veien for det nye Melhus sentrum, men «røskikene» er kanskje et litt for enkelt forslag?

«Tettsteder der folk trives, blir større og sterkere.»

Konsept 1

Gang/sykkel, illustrasjon

Møteplasser, illustrasjon

Folkearrangement - «Fremtidens sentrum»

Bli med å skape Fremtidens sentrum!

Lørdag 2.september kl. 11.00-15.30
etableres et midlertidig torg i Melhus sentrum
Innspill til ny plan for sentrum kan gis i et eget telt

Fra scene i teltet får vi:

- 11.00 Melhus Onstage
- 11.30 Konsert med pensjonistkoret
- 12.00 Offisiell åpning ved varaordfører Stine Estenstad, debatt om fremtidens sentrum
- 13.00 Lokalmatprat
- 13.30 Konsert med Tore Johansen og Ivar Gafseth
- 14.00 Historisk tilbakeblikk på Melhus sentrum ved Åsmund Snøfugl
- 14.30 Kulturelle innslag ved Kulturskolen i Melhus

I samarbeid med Næringsforeningen vil Bondens marked være i sentrum hele dagen

Smak og opplev Melhus vil være til stede

Hoppeslott

Basseverksted

Bassespilling

Filmteamet Next Hero foreviger innspill

Program og debatt ledes av dagens konferansier Øystein Syrstad

Deltakere i debatt:
Politikere fra posisjon og opposisjon i Melhus,
Ungdomsrådet, Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne,
Næringsforeningen i Trondheimsregionen avd. Melhus, Adresseavisen, Eldrerådet

#fremtidenssentrum

Tema:

Gi dine innspill til fremtidens sentrum

Tema:

VAKKERT SENTRUM

(Tips: utsmykning, kunst, lyssetting, beplantning)

Gi dine innspill til fremtidens sentrum

Tema:

TILBUD I SENTRUM

(Tips: varer og tjenester, kulturtilbud, aktivitet i åpne byrom, arena for kultur)

Gi dine innspill til fremtidens sentrum

Tema:

SOSIALE MØTEPLASSER

(Tips: grøntområder, parkområder, sittegrupper og benker, lekeplasser)

Gi dine innspill til fremtidens sentrum

Tema:

GANG- OG SYKKELVEGER

(Tips: gangbruer over elv og jernbane, snarveier, barnetråkk, stier på tvers mellom øst og vest, belysning, gjengrodde stier)

Medvirkning: Om lag 400 skriftlige innspill

Nydelig vær og god stemning

Presseoppslag

6 Onsdag 6. september 2017

GAULA

Fra v. Øystein Spretstad som ledet debatten, Anna Lina Mørreanet Holm, Krf, Steinar Nyland, leder i eldrerådet, Stine Ekenstad, varaordfører H, Hans Petter Otter Kvam fra næringsforening, Tone Sofie Aglen, kommentator i Adresseavisen, Mørthe Maun fra Melhusistat, Maren Grøthe, leder i ungdomsrådet og Kristin Johnsen, veileder og sekretær for ungdomsrådet.

Estetikk, parkering i sentrum og boliger for unge var av de tema som ble tatt opp i debatten i forbindelse med sentrumsplan, der folk kunne komme med innspill lørdag

AV JENS GRANØEN
Kommentator i Adresseavisen
Tone Sofie Aglen beskyldte politikere i Melhus for «dansen» etter næringslivet. Det ble konstant tilbakevist av varaordfører Stine Ekenstad. Hun slo fast at det er politikere og ikke næringslivet

som bestemmer
Steinar Nyland, leder i eldrerådet sa at det er utvilsomt med en blanding av eldre og unge i sentrum.
Maren Grøthe leder i ungdomsrådet viste til Nederland. Der kan unge få bo til en rimelig penge imot at de bru-

ker litt tid til å ta seg av de eldre.
Anna Lina Mørreanet Holm (KrF) sa at det er ønskelig med et mangfoldig sentrum.
I debatten var det flere som pekte på det østetiske i Melhus sentrum, det byggestilen er en blanding av flere byggestiler. Det ble påpekt at det ikke må gå an å gjøre noe med i Eke-svetholmen nå når det skal lages en ny sentrumsplan.

Rådmann Katrina Lerøeggen og leder i eldrerådet Steinar Nyland ble også salmt. De leket også på seg hvor som burger.

Mange hadde innspill til sentrumsplanen. På bildet er det Torger Gundelskorud, Maria Karlsen (s) og Bjørn Tobias Eggen Solom (r) som noterer sine innspill. Gunnsteinrud vil ha skogparten tilbake der den var tilknyttet ved Buen. Han ønsker seg også bru over elva for å knytte sammen det historiske miljøet på begge sider av elva. Maria ønsker seg Marc Dunsild på Melhus. Bjørn Tobias foreslår at det bygges senterhusplasser i Grava.

Årsmend Sveiflug fortalte om den historiske utviklingen av Melhus sentrum. Et sentrum ved Melhus oppstod tidlig, og ble forsterket av ferjetrafikken over Gaule, som ble drevet tidlig, og av jernbanen som kom i 1864. At Melhus ble en folkerik storkommune skyldes på utviklingen av tettstedet.

Mye folk i Melhus sentrum da Bondens marked var på besøk. Melhus kommune hadde et arrangement der folk kunne komme med innspill til sentrumsplan. Her er pensjonistkoret sitt opp for fru korsang.

TRØNDEBLADET Tirsdag 5. september 2017

LUFTIG DANS: Dansere fra Melhus Onstage skapte temperatur i sentrum med heftige rytmer. Her tas det sats fra bordet.

BONDENS MARKED: Daniel Krohnmelecher hadde pølser og burgere på grillen fra Gammelgården Lyskilet. Det var en taknemlig jobb i solskinnet.

INNSPILL: Mange benyttet anledningen til å komme med forslag til hva Melhus sentrum kan bli i framtida.

ENGASJERT: Leder i Melhus ungdomsråd, Maren Grøthe, ønsker en boligpolitikk som gjør det mulig for unge voksne å komme seg inn på boligmarkedet.

TOK ORDET: Tore Øvrenild er glødnende opptatt av et levende Melhus sentrum. Han mener bygda trenger et ordenlig møtested.

● Fremtidens Melhus sentrum Melhusbyggen ønsker liv og røre i sentrum

Publikum som deltok i «Fremtidens sentrum» lørdag har et klart budskap til politikere: Vi ønsker oss et skikkelig møtested.

**SENTRUMSPLAN
THOMAS OLSEN**

Mange har en mening om Melhus sentrum. Et synspunkt som går igjen hos svært mange er at bilen tar for stor plass. De færreste ønsker store flater for biler som står i ro, men et møtested der folk kan sette sammen og prate. Eller bare ta del i aktiviteter. Slik Melhus sentrum var på lørdag med Bondens marked, dans, musikk, rett og slett mye liv og røre.

Melhus trenger et godt møtested, se hvor mye folk som sitter her, sier Tore Øvrenild til Trøndebildet.

«Mange mener det er en vei å gå for Melhus sentrum og det er derfor vi har denne debatten, sier hun.

«Etter hvert var det ganske mange som tok satsing med og

formulerte noen ideer. Mange ønsker seg et pernerområde og så var det noen som ønsker et landfætt vikingskip i Gaula som kafé. Spenstig, ide som politikere kan få på bordet neste år.

Kjædelige butikker
Tenåringssentene Amanda Gimse og Maren Kjøsen kom også med noen innspill til kommunen.

«Vi ønsker oss butikker som er tilpasset ungdom. Shoppingen er deilig i Melhus, sier de to, og forteller at de drar inn til Trondheim når de skal kjøpe nye klær.

Leder Maren Grøthe i Melhus ungdomsråd ønsker seg et møtested på vegne av sine jevnaldrende.

«I tillegg er et eget ungdomsspilleshall, dans og synging, sier hun.

Hun ba også politikere om å legge til rette for at flere ungdom kan kjøpe seg bolig i sentrum.

«Ungdom er framtid og det er viktig å få fram.

thomas@trondelaget.no
932 60 833

Rapport og film

Fremtidens sentrum - Melhus

1

Bylivs
UTVIKLING

melhus.kommune.no/sentrumsplan

melhus.kommune.no/sentrumsplan

